

Een levensboek voor Nadine

Wim en Yvonne zorgden negen maanden voor de 6-jarige Nadine. Een paar maanden geleden werd de pleegzorgplaatsing afgebroken. Ondanks deze verdrietige gebeurtenis gaven de pleegouders het meisje veel positieve ervaringen mee die ze – op verzoek van de pleegzorgwerker - ook vastlegden in een levensboek.

In de woonkamer van Wim en Yvonne hangen mooie foto's van adoptie dochter Jacqueline en pleeg dochter Nadine aan de muur. "Nadine ging bij ons weg vanwege ernstige hechtingsproblemen, maar wij hebben ons wel aan haar gehecht", zegt Yvonne nadenkend. Het echtpaar kijkt terug op een roerig jaar. Ook pleegzorgwerker Martine van Stichting Jeugdformaat is bij het gesprek aanwezig. Yvonne: "Ik heb altijd gedacht: Ik wil kinderen helpen die in een moeilijke situatie zitten. Zelf heb ik in mijn jeugd anderhalf jaar in een kindertehuis gewoond en daarna nog anderhalf jaar in een gezinshuis. Ik heb veel kinderleed om me heen gezien." Wim en Yvonne hadden al ervaring met weekendpleegzorg toen in 2008 adoptie dochter Jacqueline uit Haïti bij hen kwam wonen. Wim: "We hebben lang op Jacqueline moeten wachten. Haar slaapkamer was al drie jaar helemaal ingericht, maar de Haïtiaanse autoriteiten vertraagden de adoptieprocedure aanzienlijk. Jacqueline was 6 jaar, toen ze eindelijk naar Nederland kwam." Wim en Yvonne wilden graag een broertje of zusje voor Jacqueline. Begin 2011 plaatste Jeugdformaat Nadine in het gezin. "De moeder van Nadine heeft een verstandelijke beperking", legt pleegzorgwerker Martine uit. "Ze is lief, maar heeft helaas niet voldoende vaardigheden om haar dochter zelf op te voeden. Nadine heeft al op zes verschillende adressen gewoond. Moeder is de enige constante factor in haar leven en zij houdt zielsveel van het meisje. Er is ook altijd een bezoekenregeling geweest."

Grenzen opzoeken

De komst van Nadine bracht het prille gezin danig in beroering. Wim: "Toen Nadine pas bij ons was, herkenden we veel gedrag van Jacqueline uit de periode dat zij net bij ons was. Alleen waren de gedragskenmerken van Nadine sterker. De meisjes hadden allebei behoefte aan structuur, waren allemansvriendjes en konden zich niet lang concentreren. Waar Jacqueline vooruitgang boekte in haar gedrag, zagen we nauwelijks ontwikkeling bij Nadine. Achteraf bleek Nadine een zware hechtingsstoornis te hebben. Ze zocht voortdurend grenzen op en het leek of ze afwijzing nodig had om zich veilig te voelen." Het hele gezinsleven stond in het teken van Nadine. Yvonne: "We kwamen nergens anders meer aan toe. Dat hadden we niet verwacht toen we met pleegzorg begonnen. Ook Jacqueline kon niet zichzelf zijn, omdat Nadine alle aandacht opeiste. Voor onze pleeg dochter wilden we graag volhouden, want ze was ook heel lief, maar we zaten er helemaal doorheen." Het duurde nog enkele maanden voordat Nadine werd overgeplaatst naar de psychiatrische behandelkliniek De Banjaard. Daar wordt ze nu onderzocht en behandeld.

Houvast

Enkele weken voorafgaand aan de overplaatsing naar De Banjaard vroeg pleegzorgwerker Martine aan Wim en Yvonne of ze een levensboek wilden invullen. “Nadine heeft zoveel plekjes gehad in de paar jaar dat ze op deze aardkloot is. Nu kwam ze weer op een andere plek terecht. Met een levensboek kan ze later terugkijken op belangrijke gebeurtenissen in haar leven en ze kan het boek overal mee naartoe nemen.” Martine had in een ander gezin al goede ervaringen met het levensboek. “Ook deze pleegkinderen hadden op verschillende plekken gewoond. De pleegouders hebben veel moeite gedaan om hun geschiedenis in kaart te brengen. De kinderen hebben daar nu houvast aan.”

Plukjes informatie

“Hoe de eerste jaren van Nadine waren verlopen, wisten we niet”, zegt Wim. “Toen ze bij ons kwam, kregen we een plukje informatie hier en een plukje informatie daar. Het complete verhaal kenden we niet. We hadden wel rapporten gekregen van Jeugdzorg, de indicatie voor pleegzorg en ‘heen-en-weerschriftjes’ van het medisch kinderdagverblijf. Daar hebben we wat gaten in haar levensgeschiedenis mee kunnen dichtten.” Yvonne vulde het ‘ik-gedeelte’ van het levensboek zo goed mogelijk in. Ze schreef over Nadines slaapgewoonten: ‘Je slaapt meestal al na tien minuten’ en plakte er een foto van een slapende Nadine bij. Ze schreef op met welk speelgoed ze het liefst speelt en welk eten ze het lekkerst vindt: ‘frietjes’. “Nadine had zelf niet zoveel belangstelling voor het levensboek”, zegt Yvonne. “Soms kleurde ze er wat in.”

Nieuwe stapjes

Pleegzorgwerker Martine merkt op dat Nadine veel nieuwe stapjes heeft gezet bij Wim en Yvonne. “Als ik bij jullie kwam, gaf Nadine mij netjes een hand, ze keek me aan en ging met me in gesprek. Dat heeft ze van jullie geleerd. Het meisje heeft ook veel positieve ervaringen bij jullie opgedaan.” Wim knikt instemmend. “Ze is met ons op vakantie geweest, we hebben een pretpark bezocht, ze vierde haar kinderfeestje, ging naar een concert van K3 en zette haar schoen met Sinterklaas.” Yvonne heeft geprobeerd om deze leuke herinneringen zoveel mogelijk vast te leggen in het levensboek. Ze bewaarde verjaardagskaarten, afscheidskaarten, foto’s en belangrijke papieren voor Nadine in een ordner. Wim brandde tal van foto’s op een cd, zodat ze die later nog eens kan bekijken. Yvonne: “Nadine heeft het recht om later alles over haar jeugd te weten.”

Overdracht

Wim en Yvonne hebben de afgebroken plaatsing uitgebreid geëvalueerd met hun pleegzorgwerker. Martine: “Achteraf gezien was de problematiek van Nadine te zwaar voor een regulier pleeggezin. Het meisje is zo beschadigd, dat ze eerst behandeld moet worden voordat ze in een gezin kan wonen. Daar hebben we lering uit getrokken.” Jeugdformaat is nu bezig met het opzetten van gespecialiseerde pleegzorg voor kinderen als Nadine, die met zware psychische problemen kampen. “Bij de overdracht naar De Banjaard reageerden de hulpverleners verrast en positief op het ingevulde levensboek”, zegt Martine. “Ze beloofden dat zij door zullen gaan met het invullen van het boek. Ook de voogd van Nadine was enthousiast.” Yvonne: “We zijn verdrietig dat het zo gelopen is, maar we zijn ook blij dat we iets positiefs hebben bijgedragen aan het leven van Nadine.” Martine beaamt dit: “Wim en Yvonne zijn er voor de volle honderd procent voor gegaan.”

Ook voor hun adoptie dochter Jacqueline maken Wim en Yvonne een soort levensboek. Yvonne: “Hierin noteren we bijvoorbeeld alle ‘eerste keren’. We proberen haar geschiedenis zoveel mogelijk vast te leggen, maar er ontbreken nog veel puzzelstukjes. Jacqueline is

natuurlijk bijzonder geïnteresseerd in Haïti. Het is mooi om te zien dat ze stripverhalen tekent waar ze zowel Nederland als Haïti in verwerkt.”

*Dit artikel verscheen eerder in Mobiel, tijdschrift voor de pleegzorg. Het naschrift destijds (2012):
Stichting Jeugdformaat is een organisatie voor Jeugd & Opvoedhulp in de regio Haaglanden*